

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai széküld:	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 ft	Fél évre . . . 7.	Fél évre . . . 7.
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra . . . 1.20	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut. 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.	
Hirdetések díja:	
Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr	Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4	Névtér sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.	
Kéziratokat vissza nem küldünk.	

A földművelés nem közigazgatás.

Budapest, január 18.

(Y.) Most, a midőn a Szapáry-kabinet által benyújtott közigazgatási törvényjavaslat újabb átdolgozáson megy keresztül, nekünk is lenne észrevételünk s kérnők az illető szakminiszteriumokat, hogy ezen észrevételünket figyelembe venni sziveskedjenek. Azért mondjuk, hogy m i n i s z t e r i u m o k a t, mert észrevételünk oly dologra vonatkozik, melyhez mind két miniszterium igényt tart s mert van egy régi közmondás, hogy: „közös lónak feltörik a háta,” s mi éppen e közösségben látjuk a veszedelmet.

Az „Aradi Közlöny” t. olvasói bizonynyal emlékezni fognak amaz elismerő felszólalásunkra, melylyel a közigazgatási törvényjavaslat egyik, a megyei gazdasági felügyelőkre vonatkozó pontját üdvöztük; üdvöztük pedig azért, mert igen fontosnak tartottuk és tartjuk, mert föl tudjuk fogni horderejét és abban gazdasági reformunknak egy oly ágát ismerjük föl, mely minden eddig létrehozott reformnál üdvösebbnek, fontosabbnak és nagyobb horderejűnek mutatkozik. De mert úgy látjuk, hogy mások e reformnak ily nagy jelentőséget nem tulajdonítanak, azt kell hinnünk, hogy felfogásaink és szempontjaink, a melyekkel és ahonnan e reformot áttekintjük, különbözök.

Hogy mi e reformnak igen-igen nagy fontosságot tulajdonítottunk és tulajdonítottunk, onnan van, mert abban földmívelési közigazgatásunk alapját látjuk letéve, s minden attól függ, mennyire leszünk képesek ezen fölfogásunkat az illető szakkörökkel megértetni és helyeseltetni.

Ámde éppen azért, mert e reformot, a mint mondjuk, végtelenül nagy horderejűnek tartjuk, kifogásoltuk már akkor, hogy a megyei közigazgatás keretébe legyen beosztva s így körülbelül két anyának válják gyermekévé: a belügyminiszteriumnak és földművelési miniszteriumnak. Éppen ezért gondoljuk, hogy mi a reformot más szempontból ítéljük meg, nagyobb fontosságot tulajdonítottunk neki, mert amennyit annak maga a reform impudál, mert ha a reformerek velünk lettek volna egy nézetben, ezt a kiválóan fontos intézkedést nem akarták, nem akarthatták volna a megyei közigazgatáshoz lánczolni, ezáltal önálló mozgásában megakadályozni, kvázi képtelenné tenni ama feladatok keresztülvitelére, amely feladatok szerintünk reá várakoznak.

Persze, az előtt, még 1848 előtt, a közigazgatás volt minden. Ahhoz tartozott a törvénykezés, a pénzügy nagy része, tanügy, a banderiumokat tekintve még a hadügy is, sat. Ámde a körülmények változával lassan-lassan emancipálva lett

tőle minden külön szakma, mert a tapasztalás azt igazolta, hogy az önállóvá fejlesztés minden szakmának új életet ad, új tért nyit, mert leszedi róla a „kvodlibet” szűk körének feszélyező kötelékeit. És ma már egy-egy külön kormányzási ággá lett valamennyi. Igen furcsának találtuk tehát, hogy ma, amidőn egy önálló, elkülönített földművelési miniszteriumunk van, mire való ismét a régi togalommal a helytelennek bizonyult utra visszatérni, s a földművelési miniszterium hatáskörében fungáló, a földművelés ügyével foglalkozó oly közeget, mely a fennálló szakkörök megállapított tevékenysége szerint csakis a földművelési miniszterium szakközvege lehet, a közigazgatáshoz beosztani? Sőt ellenkezően, még azokat a gazdasági tényezőket is, melyek eddig a közig. keretében működtek, el kell onnan venni, és a közig. felügyelő hatáskörébe osztani, amely közigazgatási felügyelő tulajdonképpen arra van hivatva, hogy a földművelési közigazgatásnak képezze, a földművelésügyi miniszterium intézkedését végrehajtó önálló közeget: lévén a földművelési külön tárca a közigazgatástól éppen úgy emancipálendő, mint akár az igazságügyi, pénzügyi, közoktatás vagy közlekedésügyi és a többi. Először, hogy ne legyen feszélyezve és egyéb gondokkal terhelve a közigazgatás, és másodsor, hogy ne legyen megbénítva egy egészen külön szakma egy ahoz nem értő, arra nem hivatott hatóság kontár beavatkozása által. Mert ha az igazságügy, pénzügy, stb. külön tudomány, méltóztassanak elhinni, hogy a földművelés is az. Ma már a földművelés éppen oly szakavatott s kizárólag e pályára képzett erőket kíván, mint bármelyik pálya, de amely szakavatottság a közigazgatás közegeire nézve nem kötelező. Am hogy lehessen most már a szabót a czipész-ipartársulat hatáskörébe osztani, mikor a czipész-ipartársulat is szervezve van?

Ebből a szempontból indulva ki, csak örülni tudunk, hogy a közigazgatás reformja némi halasztást szenved, s időt enged meggondolni, hogy a földművelési reformokkal ne zavartassék, kavartassék össze, először is: Mert mire való akkor az elkülönített földművelési miniszterium? Másodsor pedig: mert a földművelési külön szakmának a közigazgatáshoz való beosztása a földművelés kárára lenne, amennyiben a közigazgatásban lábatlanodva is abban idegen elemet képezve, nem lenne képes a közigazgatás édes gyermeke gyanánt szerepelni, nem lenne képes a közigazgatás részvétét és érdeklődését, figyelmét a maga számára lekötöni, hanem mint egy nem oda tartozó butor lenne a folyosóra alkalmazva. De még rosszabb lenne, ha a közigazgatás, mint saját gyermekét tekintené. Mert akkor meg bele kontárkodnék abba, ami-

hez nem értene s nem képezne egyebet a földművelési miniszterium szakközvegére nézve, mint akadályt.

Hát mi nem titkoltuk a reformot illető emez aggodalmunkat akkor sem, és nagyon féltünk, hogy ez a nagyszerű intézkedés, a kivitel félszemsége által fog csütörtököt mondani, és ott leszünk vele, ahol sok oly reformmal voltunk már, amely ha a kivitelben el nem hibáztatott volna, üdvös változások életbeléptetésére lett volna hivatva. Ott leszünk vele, ahol a közgazdasági előadókkal voltunk. Ha nem is egészen ott, de nem is sokkal előbbre: mert hogy a közigazgatási hatáskör, ez az idegen szakma agyon nyomorítja, az teljesen kétségtelen. Hogy pedig e reform-eszme a valóságban teljesen kidomborodjék s földművelésünknek újja alkotója, megteremtője lehessen, s egy teljes egészt képezhessen: arról legközelebb.

Belföld.

Wekerle Bécsben.

Wekerle miniszterelnök a hó 20-án néhány napra Bécsbe utazik, hogy jelen legyen Margit főhercegnő renunziációján és menyegzőjén.

A zágrábi érsekség.

A zágrábi érsekség betöltésének kérdése még mindig elintézetlen. Mint most a P. N. értesül, az érsekségre a már régebben kombinációban levő Belopotoczky tábori püspököt és nagyváradi kanonokot nevezik ki. A besztercebányai püspökség is nagyváradi kanonoké lesz, még pedig Fraknoi Vilmosé, s így két kanonokság üresedik meg. Erre a két kanonokságra Bunyitay Vince püspöki könyvtáros és Gondos Benedek apát vannak kiszemelve.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —
— január 18.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bokross Elek.

Jegyzők: Perczel Béni, Eszterházy Kálmán gr., Horváth Adám.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Perczel Béni jegyző jelenti, hogy három újabb interpelláció van bejelentve: Boda Vilmosé a szegszárdi regále ügyében, Voros József a belügyi levéltár hozzáférhetővé tétele tárgyában és Horváth Adám állítólag a Kossuth-nóta miatt elmarasztalt önkéntesek érdekében.

Az interpellációk az ülés végére maradtak.

Következett

a költségvetés

részletes tárgyalásának folytatása, nevezetesen a belügyi tárca költségvetése.

Sporzon Ernő tulajdonkép az illető tételnél akart felszólalni, de a kérdés fontossága, amelyet fölvet, megérdemli, hogy itt is foglalkozzék vele. A betegápolásról szólt, amely elviselhetetlenül nehezedik a megyékre és városokra. Egynémely megyének megvan a betegápolási alapja; ezeknek nem okoz nehézséget a betegápolás. Ellenben számos megyében 9 százalékos teherrel sem tudják győzni a betegápolási költségeket. Ezek a megyék a többséget képezik. Akként véli a bajt szanálni, hogy létesítsenek központi betegápolási alapot, melyet a belügyminiszter kezelne. Az igaz, hogy ez nehézségekkel járna, de hát elvégre a helyzetet tisztázni kell. Kezelhetnék az alapot a vidéki adópénztárak is. Szapáry alatt erre vonatkozólag már dolgoztak ki javaslatot, az volna revizió alá veendő. A tételt különben megszavazza. (Helyeslés jobbfelől.)

Márkus József a közegészségügy javítását sürgeti.

Tisza István konstatálja, hogy töméntelen feladat vár a belügyminiszterre; a javaslatok egész sorát kell beterjesztenie, melyek egyaránt égetően sürögösek. A reformok sorrendjére nagy fontosságot nem fektet, nem legálább olyat, mint az ellenzék. Sürögő egyformán valamennyi s a fő az, hogy sorban megvalósítsuk valamennyit. Ami a községi tisztviselőket illeti, azoknak a helyzetén okvetlenül és mentől hamarabb javítani kell. Legmósbóbb gyermeke az államnak a főszolgabíró, akire a teendők egész halma a nehezedik. Hogy megfelelhessen a szolgabíró s a többi hivatalnok rendelkezésének, annak első módja és szüksége, hogy a személyzetet javítsuk, mert addig fontos hivatásukat, főképp pedig az ellenőrzést egyáltalán nem teljesíthetik. A másik mód és szükség a fizetések javítása, mert csak az anyagi helyzet javításával remélhetjük, hogy mindenik tisztviselő állását nagyobb odaadással fogja betölteni. A kormány abban a tekintetben megtette az első lépést és ezért csak örömmel üdvözi a kormány első tényét, melylyel a tisztviselők anyagi helyzetén javít. Közigazgatásunk legnagyobb baja az, hogy kiváló erők nem vállalkoznak megyei hivatalok betöltésére, mert ezekben sorsuk nagyon kétséges. Ezen csak a kinevezési rendszer fog segíteni. (Helyeslés jobbfelől.) Ellenmondás balfelől.) Beszéde végén sajnálattal látja, hogy a vitában a mult és a jelen egymással szembe állítani törekednek s nem veszik észre, hogy változtak a feladatok, változtak az eszmék s ez nem elmentét, hanem fejlődést lát. Hiszi és reményli, hogy nem a mult rekriminációival, hanem a reformokkal fog a ház foglalkozni. (Tetszés jobbról. Hieronymi Károly odamegy Tisza Istvánhoz és üdvözi őt. Zaj balfelől.)

Várady Károly Tisza Istvánnal kezd polemizálni. Sürgeti a villamos világítás behozatalát. A tételt nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Péchy Tamás beszéde elején megemlékszik arról, hogy a mikor Teleki Géza volt a belügyminiszter, terjedelmes javaslatot terjesztett be a közegészségügy javítása érdeké-

ben. Most főleg a járványok miatt szólottak; holott első sorban a közegészségügyet kell berendezni s ezen az alapon intézkedni a járvány kitérőse esetén. Többször említette a házban, hogy Magyarország csak a közszabadság alapján állhat fenn. (Ugy van! Ugy van! balról.) Ennek attribútuma az, hogy a polgárok minél többször vegyenek részt az államigazgatásban. (Helyeslés a szélső balon.) Az autonomia testületet védi a kinevezéssel szemben. Nem tartja nagy hibának a közigazgatás államosítását, amelynek keresztül vitelét már megakadályozni nem lehet, de az államosítás esetén is meg kell adni az egyesek részvételi jogát a politikai életre. Ugy képzeli ezt, hogy a megyék választott képviselői a főrendiháznak volnának tagjai. Ez esetben hajlandó volna megadni a főrendiháznak az initiative jogát.

Madarász József: Seha!

Péchy Tamás: Örömmel hallotta, hogy a képviselőház két szónoka felhívta a belügyminiszter figyelmét az oroszországi zsidók beözönlése ellen. Ezt az ügyet szóló is a legmelegebben ajánlja a miniszter figyelmébe. Igaza van Tisza Istvánnak, hogy a közigazgatási tisztviselő nem teljesíti kötelességeit, kivált a járás ellenőrzését. De nem telik a fizetéséből, hogy járását bejárja s ha székhelyéről távozik, ki teljesíti az ő kötelességeit? A költségvetést különben elfogadja. (Helyeslések. Kiáltások: öt percz! öt percz!)

Szacsavay Sándor egy némely főszolgabírói basáskodás történetét mondta el, majd egyéb közigazgatási enuncziákat sorolt fel, amelyeknek sürögő javítását kéri. Az előadottak végkövetkezménye nem lehet más, mint hogy a költségvetést nem fogadja el. Nem is fogja megszavazni. (Helyeslés balfelől.)

Sztáray István gr. a kivándorlások által teremtett helyzettel foglalkozik. Vázolta egyszerűs mind azt is, hogy Oroszország Amerika minden nagyobb városaiban konzulokat tart, az orosz telepeket támogatja s ügynököknek meghagyja, hogy támogassák a többi szláv fajokat. Ebben nagy bajt lát, mert a hazakerülő a panszlavizmus szolgálatába állanak. Ezen a bajon akként vél segíthetni, s ezt a delegációban a belügyminiszternek is megmondta, hogy Amerikában minél több konzulátust állítson fel.

Horváth Gyula: Magyar!

Sztáray gr. Igen is azt. (Tetszés.) A külügyminiszter azt válaszolta, hogy a konzulátumok felállítására pusztán pénzkérdés. Szól az utlevelekről. Kéri a minisztert, intézkedjék, hogy a Lajthán tül államok tartásuk tisztelében a magyar utlevelet s ne kényszerítsék vissza térésre azokat, a kik kivándorolni akarnak. (Helyeslés.) Elfogadja a költségvetést. (Zajos, hoszszantartó helyeslés.)

Ivánka Oszkár örömmel konstatálja a változást. Azelőtt a közegészségügyi bajokat el-tussolták. Pedig az államnak első feladata, hogy mentől többs mentől egészségesebb embereket neveljen.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Kongrua és autonomia.

— A tizenötös bizottság ülése. —

A kongrua és autonomia rendezése ügyében egybehívott tizenötös bizottság tegnapelőtt délután öt órakor kezdte meg tanácskozását a hercegprímási palotában.

Az értekezletet Vasza y hercegprímás nyitotta meg, ismertetővén a tanácskozás előzményeit. Felolvasta a királynak még 1887-ben ez ügyben kelt határozatát, melyben kijelenti, hogy az e részben megindítandó tárgyalások teljesen biztos alapra fektetessenek s e czélból előbb előzetes kérdéseket kell alaposan megvitatni.

Ilyenek: 1. A kegyuri viszonyok további fenntartását, szabályozását, esetleg megváltoztatását illető kérdések. 2. A községek és hivatások különféle adózási és illetményei. 3. Szabatos és világos határozatok a stóla-jövedelem és alapítványok tárgyában. 4. A görög katolikus papságot és görög katolikus plébániáknak némely vidéken netalán előbb foganatosítandó szabályozását illető fontos kérdés. Végül 5. megfontolandó, vajjon a kongrua szabályozása Erdélyre is kiterjesztessék-e. Csak akkor, ha e kérdések a püspöki karral letárgyaltattak, lehet elhatározni a tárgyalás további módjait. Mind e kérdéseket külön bizottság tárgyalja s annak eredményét terjeszti ő felsége elé.

Ez az egyik pont. A másik az autonomia. E kérdés tárgyalásánál szem előtt tartandó a katolikus egyház hierarchikus szervezete. Először tehát meg kell állapítani az alapelveket, melyre az autonómiát építeni óhajtjuk.

Végül Isten áldását kérte a tanácskozásra. A tanácskozás esti 9 óráig tartott.

A gyümölcsfa-iskola.

— Válasz. —

Világos, január 18.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az „Aradi Közlöny” minapi számában „Gyümölcsfa-iskola” cím alatt egy cikk jelent meg, melyre nézve nézetemnek b. lapjában tért engedni sziveskedjék.

Tagadhatatlan, hogy a gyümölcsstermelés hazánkban nem oly jelentékeny jövedelmi forrás, mint lehetne, vagy mint az más országokban van. Sokszor lett e kérdés szelöltetve szaklapokban, a törvényhozás termében; külön törvény és a rendeletek özöne lett kiadva, szaktanárok szétküldve — mind hasztalan, ott vagyunk, ahol voltunk, az itt-ott keletkezett közs. faiskolák, az azokra fordított költségek minden messzebbre menő hatás nélkül kárba veszttek. Valóban megdöbbentő ennyi jóakarát és törvényes intézkedésnek eredménytelensége.

Ismét elgondolkozott. Vajjon mit akarat vele az a Giacomo? mindig olyan különösen néz rá, mikor találkoznak. Aztán mennyi szót szaporít vele; pedig ő utálja.

Vad, erőszakos ember, — szinte fél is tőle, s mégis oly bajosan menekülhet, ha összeszakadnak.

Már egyszer meg is mondta, hogy hagyjon neki békét, mert ki nem állhatja.

A bokor megzördült. Luczia fölézzen. Ott állt előtte — Giacomo, egy öles, zord tekintetű, nagy szénfekte bajszu ember, a délitáiai pásztorok festői öltözetében, övében nagykéssel és kezében kampós bottal.

A leány ijedten nézett rá, de a marczona férfiú szó nélkül átölelte őt.

— Szeretlek, az enyémnek kell lenned —

— Hagyjon el — utálok — félek —

A férfi erőszakosan csókolta meg a leányt. Ez megpillantotta a kést Giacomo övében, örült gyorsasággal rántotta ki, s gondolkodás nélkül döfte az ember mellébe.

Az hangtalanul rogyott le mellé.

... Luczia eldobta a véres kést s báránykáihoz szaladt.

... A nyáj szép csendesen legelészett a tengerparton.

TÁRCZA.

— Január 19. —

Miért?

Mért hull a csillagtűz alá,

Mikor legfényesebb?

Mért hull fájáról a gyümölcs,

Mikor legédesebb?

A hur, mikor feszülten áll

Mért pattan pengve le?

Mért bucsudal a hattyunak

Egyetlen éneke?

Édes-méztelen a virág

Tövéből mért szakad?

S mért nem hasad meg hát a szív

Mikor legboldogabb?

Tolnai Vilmos.

Luczia.

— Renato Fucini. —

Egy nyáj fehér bárányka legelészett a tengerparton. Lankás hely volt; egy-egy gránit bokor már virágzott s a távolból az olajerdők különös illatát hozta el a naplementi szellő.

A tenger csendes volt és nyugodt. Egy-egy vízfodor fölkel az enyhe szellő nyomában, de mindjárt lecsendesült, elpihent.

A kis báránykák lementek egész a víz partjáig; csengetyűjük hangja volt az egyetlen zaj, amely megzavarta a táj csendjét.

Luczia egy gránitbokor tövében ülte, merengett. Arva leány volt szegény, akit egy távoli rokona vett magához, s nevelt nem éppen a legszelidebb és legemberségesebb módon.

Mióta csak emlékszik, mindig azzal töltötte idejét, hogy gazdája nyáját őrizte s így egészen elszakott az emberektől. Olyan csodás sejtelmek és képzeletei voltak az életről, a melyet még — nem is ismert.

Almodott mindenről, amiről valaha csak hallott — akármilyen keveset bár — s a boldogság elérhetlen vágya folyton-folyvást ott motoszkált szívében, agyában.

... Felrezzent, megnézni, hogy merre járnak a bárányok? Mert jaj lenne neki, ha csak egy is hiányoznék közülök.

Emlékszik, hogy egyszer elveszett egy bárány a nyájból; micsoda szidást és verést kellett ezért kiállania...

A nyáj szép csendesen legelészett tovább a tengerparton.

Igaz, sok esik ezen eredménytelenségből a hivatott közegek mulasztására; a kiadott rendeletek és utasítások csak papiroson maradtak; a leggyakorlatibb eszmék a hivatalos tinta-árban befuladtak, hiányozván a jóakarat és lelkiismeretes, szigorú ellenőrzés, mely mint kriterium elengedhetlen kelléke minden jó közigazgatásnak. De azt hiszem, mégis túl lövünk a célon, midőn az egész vonalon nyilatkozó eredménytelenséget ép csak a közgazgatás rovására írunk; mert ép az a jelenleg, hogy hazánkban specialiter gyümölcs-termeléssel senki sem foglalkozik, és számba vehető gyümölcs-kertekkel sehol sem találkozunk, készlet engem azon egygyőződésem kimondására, hogy másoknak is kell lennie, mely túl esik a hatóság intézkedésén és lelkes pártolók jóakarátán, és amelylyel szemben nem segítünk, ha a faiskolák ügyét egyik resortból a másikba áteszszük.

25 év óta lakom Arad hegyalja vidékét és magam is barátja lévén a gyümölcsfa nevelésének, egy szerény faiskolát létesítettem. Szomszéd falumban is kezelt egy nagyobb szabású az igen ügyes, értelmes és szorgalmas tanító, kit lelkesen támogatott az odavaló, nagy pomologus hírében álló esperes; a földes uraság külön szakembert tartott saját kertjei számára és semmi költséget nem kímélt nemcsak ojtványok előállítására, fajok szaporítására. Év év után telt el, a fácskák gyönyörűen fejlődtek, de midőn már a „gyümölcsöt hozó“ stádiumba jöttek volna, sorra kezdtek betegeskedni, kihalni, a gyümölcs h távány, ferges volt. Hol a tavaszi, hol a téli fagy ártott, majd a nagy szárazság vagy rendkívüli esőzés tette tönkre az az ideai gyümölcs-termést. Minden elővigyázatot kigunyolt a temérdek rovar, mely nemcsak az évi termést, de a fa épességét is megtámadta. Az akkor elültetett fából alig maradt fenn egy-egy példány; kiveszték mind, még mielőtt a reakció fordított farsadást és költséget csak részben is élvezhető gyümölcs-csel megjutalmazták volna.

Ezen, a klimatikus viszonyban rejlő és az ebből kitolyó eredménytelenség, egyik ok.

Ha most felteszszük, nagyobb szakértelem és szorgalom, képes lesz nagyobb eredményt felmutatni, kérdem, bir-e a mi népünk azzal az értelmi kvalifikációval, mely nélkül e kérdésben ily körülmények között haladás nem remélhető? A felelet csak tagadó lehet. Ezen értelmi fok a történelmi fejlődés eredménye. A történelem pedig fényesen igazolja, hogy minden eszme, legyen még oly fényes, vagy üdvös, menthetetlenül veszve van azon korra, mely nem áll az értelmi fejlődés ama fokán, hogy azt megérteni és értékesíteni tudja.

Ime már két, és pedig nézetem szerint fontos ok, melyek a fentjelzett eredménytelenséghez nagyban hozzá járultak és a melyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni, midőn valakit vádolunk, vagy midőn egy konkrét javaslattal a nyilvánosság elé lépünk, azzal ugyanis: miután a faiskola ügye a közigazgatás kezei közül nem jutott zöld ágra, tegyük az egész ügyet át a közoktatás ügykörébe.

Ezen indítvány-forma készített jelen felszólalásomra; mert bár tisztelettel viseltem mindenki reménye iránt, sehogy sem tudom megérteni

hogy a mit alispán, főbíró, jegyző, bíró, tehát egy szerves apparatus anynyi rendelet, utasítás után nem tudott elérni, hogy fog az sikerülni a tanfelügyelőnek, tanítóknak, kiknek szép szavukon kívül még a kis bíró sem áll rendelkezésükre;

hogy a tanfelügyelő, tanító által teljesen absorbeált ténykedés között, mi pedig a társaság érdeke, miként felelhessenek meg az ez irányban támasztott újabb kötelességüknek;

hogy az alapnevelő népiskolának végre mi a köze specialiter a gyümölcs-termelés érdekeivel szemben!?

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 759.6 mm., délután 2 órakor 761.5 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor 9.3, délután 2 órakor 6.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4. délután 2 órakor D. 4. Felhőzet: reggel borult délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 3 milliméter hó.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 19. —

Szeles
Fagy
Helyenként csapadék.

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy órára . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy órára . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendőek, ugyasint ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványosokat egy hóig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

H I R E K.

Január 19. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Kanut. — Protestáns naptár: Kanut. — Görög-keleti naptár (január 7.): Sz. Iván. — A nap két 7 óra 42 perczkor, nyugszik 4 óra 41 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 9—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Január 22. Az aradi dalegylet közgyűlése délután 3 órakor (Városháza).

Január 22. A „Vörös Kereszt“ aradvárosi választmányának közgyűlése d. e. 11 órakor (Eötvös-utca 4. sz.)

Január 29. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 29. Kamarai választások a megyében.

Január 29. Stavenhager Bernát hangversenye (Fehér Kereszt).

Február 2. Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 15. Az aradi járás hadköteleseinek sorahuzása.

Uj regényünk.

Az Aradi Közlöny mai számában egy nagy szenzációt keltett új regény közlését kezdi meg, melyre e helyen is figyelmeztetni kívánjuk olvasóinkat.

A regény címe:

Zátonyok.

Szerzője Perfall Antal báró, ki elismert helyet vívott ki magának a regényírás terén. E műve is érdekesnél érdekesebb helyzeteket tartalmaz, melyek mindvégig lekötve tartják az olvasó figyelmét.

A regényt az Aradi Közlöny számára

Madzsar Gusztáv

makói polgári iskolai tanár fordította le, ki jeles tollforgatónak van elismerése s a mi egymagában elég garancia arra, hogy a rendkívül érdekes regényt szakavatott kezek ültetik át a magyar irodalomba.

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi Felség, f. évi január hó 15-én kelt legfelsőbb kéziratával: Albrecht württembergi herczeg ő királyi fenségét, az aranygyapjasrend lovagjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— Bizalmas értekezlet lesz ma délután 5 órakor az aradi Kölcsey-egylet helyiségében, mely előkészíti az egylet e hó 29-iki tisztújító közgyűlését. Az értekezlet tárgyalni fogja Fábrián László főispánnak az egylet elnöki tisztéről való lemondását, melyet a főispán írásban terjesztett be. Ugy ez, mint ama körülmény, hogy a választmány mandátuma ezidén lejár, természetesen nagy mozgalmat indított meg az egylet kebelében a tisztújítást illetőleg.

— Katonai szemle. Kaliwoda József vezérőrnagy, aradi várparancsnok tegnapelőtt tartotta meg a szokásos téli szemléjét a 46. ezred 1. zászlóaljának legénysége fölött. A dandárparancsnok az egész nap folyamán tüzetes vizsgálat alá vette az 1. és 2. századnál az altiszti, valamint a legénységi iskolákat. Valamennyi hadfőhoz volt egy-egy fogas kérdése a vezérőrnagynak, akik a tisztikar dicséretére mindannyian talpraesett feleletet tudtak adni. Tegnap folytatta a 3. és 4. századnál a szemlést, s ma vissza utazik állomáshelyére, Aradra. Tegnap este a „Tisza-szállóban“ tiszteletére társas vacsorát rendezett a szegedi tisztikar.

— Hieronymi és megyénk közbiztonsága. Az új belügyminiszter sok egyéb között, közbiztonsági állapotainkon is talál javítani valót. Nagyon helyesen látta be, hogy e tekintetben a baj oka nagy részben a csendőrség csökély létszámán alapul. Bármily jól megállja az intézményünk a sarat, csökély létszámánál fogva nem képes kellőleg ellátni nehéz feladatát. Azért is Hieronymi belügyminiszter most körrendeletet intézett az ország összes csendőrkerületeinek parancsnokaihoz, melyben őket a csendőrintézmény fejlesztése, a létszám emelése tekintetében f. hó 31-ig javaslatlételre szólítja föl. Ezentul a nagyobb városok, így Arad külterületét is a csendőrség hatáskörébe esztják. A rendőrség a belterületen fogja teljesíteni kötelességét.

— Ujjoncszállítások Arad megyében. Arad megye alispáni hivatala a folyó évben fogantatandó rendes ujjoncszállítások hatarnapját a hadkiegészítő kerületi s a honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetérőleg immár megállapította s ehhez képest a vármegye egyes járaisaiban az ujjonczozás a következő határnapokon fog megtartatni. B a d n a i járás: márczius 1., 2., 3., 4. és 6.; e l e k i járás: márczius 8., 9., 10. és 11.; k i s j e n ő i járás: márczius 10., 14., 15., 16., 17. és 18.; v i l á g o s i járás: márczius 20., 21., 22., 23. és 24.; t e r n o v a i járás: márczius 27., 28., 29. és 30.; b o r o s j e n ő i járás: április 4., 5., 7. és 8.; b o r o s s e b e s i járás: április 12., 13., 14., 15. és 17.; n a g y h a l m á g y i járás: április 19., 20. és 22.; a r a d i járás: márczius 6., 7., 8. és 9.; p é c s k a i járás: márczius 11., 13., 14. és 15. napjai. Az ujjonczozó bizottság polgári elnökei az aradi, pécskai, radnai és ternovai járasokban Szathmáry Gyula alispán, az eleki és nagyhalmágyi járasokban Dálnoky Nagy Lajos dr. megyei főjegyző, a borossebesi járásban Baross Ferencz I-ső aljegyző, a kisjenői járásban Takácsy Sándor dr. tb. főjegyző, a világoi járásban Bohus István, a borosjenői járásban pedig Solyomossy Lajos megyebizottsági tagok lesznek. Polgári orvosok: Aradon Issenkutz Károly dr. főorvos, Pécskán Reitter Adám dr., Világoson és Ternován Altschul Henrik dr., Radnán Walthier Adám dr., Nagyhalmágyon Weisz Armin dr., Borossebesen Ormi Mór dr., Borosjenőn Csillag Ignác dr., Kisjenőn Vékony Albert dr., Eleken Willányi Izidor dr. járási orvosok s végül járási főtisztviselőkként az illető főszolgabírák működnek.

— A hófúvás és a vonatok. Az a temérdek hó, a mely ujabban leesett, ismét megakasztotta a vonatok rendes közlekedését. Alig van vonat, a mely kisebb-nagyobb késedelemmel ne érkeznék be a perronra, mivel hófúvások képződtek, melyekkel nehéz a gőzmasinának megbirkózni. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságától január 18-iki kelettel a következő értesítést vettük: Az aradi és csanádi egyesült vasutak a radgura honczi vonalán az összes áru-forgalom hófúvás miatt mai naptól fogva egyelőre három napra beszüntettetik. Személyek, podgyász és gyorsárak felvétetnek.

— Népesedés. Aradváros területén az elmúlt héten született 15 fi, 13 nő összesen, 28, meghalt 17 fi és 23 nő, összesen 40 egyén. A születések évi aránya 33.4, a halálozásoké 47.0 promille volt. Differencia 5, k nyaró 2, vörheny 1, hagymáz 1 é öngyilkosság 2 esetben volt halálos kimenetel.

— **Befejezett tárgyalások.** Aradváros közgyűlése által az ital, italmérési és fogyasztási adók kezelésére kiküldött bizottság tegnap tartott ülésében tárgyalta a kereskedőknek és magánosoknak a borital és szeszitalmérési adók megváltására tett egyezségi ajánlatát. Az ajánlattevők máától kezdve a kötelező nyilatkozat aláírása végett jelentkezhetnek a városi italmérési felügyelőség hivatalos helyiségében.

— **Régi pénzek beváltása.** Az átlukasztott és ékszerű használt törvényes pénzt képező érmek a fennálló szabályok értelmében az állami pénzkezelő hivataloknál készpénz gyanánt el nem fogadtatnak. A m. kir. pénzügyminiszter intézkedett, hogy ugy ezeket, mint az 1892. év végével a forgalomból kivont ezüst érmeket finom ezüst tartalma szerint, a piaci áraknak megfelelőleg váltsák be. Folyó hóban a finom ezüst kilogrammja után 66 frt 40 krt határozott meg.

— **Mangra és egy új szennylap.** A dákorómán rögeszmék s a magyar állameszme elleni izgatások szolgálatába szegődött román szennyajtónak egy újabb diszpédánja jelent meg a napokban Nagy-Szebenben. „Foi e Popului” a czime, melyet Aradon és a megyében a legleplezetlenebb nyíltsággal terjesztenek Mangra és hasonlórú existenciák. Minden lappéldányhoz csatolva van egy Mangra Vazul aláírással ellátott levél, mely a lap terjesztését „szentkötelességévé” teszi minden román felekezeti papnak és tanítónak. Kíváncsian várjuk, mikor fog már az illetékes egyházi hatóság Mangra ur kissé hosszúra nyúlt körmeire alapesan rákoptantani, mert már az ellen is, ha Mangra ur, mint magánember privát passzióból rögeszmék mellett agítál, fel kell hogy emelje tiltakozó szavát egyházi hatósága, annál inkább gátat kell vetni tehát azoknak a tulajdonságoknak, melyeket Mangra mint lelkes és tanár elkövet. A szennylap egy példánya már beküldetett a kolozsvári kir. ügyészséghez is.

— **Ováció egy altábornagynak.** A nagyváradi előkelő polgárság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a nyugdíjba vonuló Nemesics altábornagyot ovációban részesítsék azon szívélyes viszony elismeréséért, melyet az altábornagy a katonaság és polgárság között fenntartott és fejlesztett.

— **A rózsaleány esküvője.** Csordás Teréziának, ki Aradváros hatóságától a cselédjuttalmazási alaphól 200 frt erénydíjat kapott, akadt már egy derék vőlegénye, sőt ki van tűzve az esküvő napja is. Erre vonatkozólag a boldog vőlegény násznagya a következő hymen-hirt küldte be hozzánk, melyet szóról-szóra itt közlünk: „Esküvő, folyó hó 22-én d. u. fél 4 órakor esküszik örök hűséget a minoriták templomában Junák János derék Géplakatos segéd- azon árva, de szép és betűletes leánynak Csordás Teréziának, ki az ősv. Darányi Jánosné Ö-Nagyságánál elnyes 7 évet töltött, és ki az Aradváros-tanácsától a 200 frtós, erénydíjat is elnyerte, e becsülettes leánynak Darányiné Ö Nagysága akaratával az — ő saját házából főgnak a rom. kath. templomba indulni- esküvőre, s onnét a saját kis hajlékukra, sok jó ösmerőssei ez uton is kívánnak nekik Boldog házasság Elett.”

— **Új kaszárnya.** A szegedi marstéri kaszárnya, melyben eddig a benne tanyázó három zászlóalj közös hadseregbeli legénység kényelmesen élt, a miatt, hogy a hadügyminiszter századonként kilenc emberrel szaporította a létszámot, többé nem alkalmas a megszaporodott katonaság befogadására. Az aradi hadmérnöki igazgatóság ennek következtében az iránt kereste meg Szeged város hatóságát, hogy a legénység elhelyezéséről gondoskodják s egyúttal azt proponálta, hogy építsen a város a marstéri kaszárnya udvarán emeletes épületet, mely a czélnak megfelel. Az épület felépítésére, előzetes számítás szerint, körülbelül 25,000 frtra volna szükség, évi bér megtérítés fejében pedig 1370 frtot biztosítana, az állam. Ez ügy végleges elintézésére vegyes bizottságot alakítanak.

— **Koldus-humor.** A szegény: Nem szegényli magát, ilyen erőteljes ember létére koldulni? Koldus: Ne tessék kérem a látszat

után itélni, itt van kérem az orvosi bizonyítványom, hogy otthon betegem fekszem.

— **Fővámbivatal Nagyváradon.** Iparosok és kereskedők mozgalmat indítottak egy Nagyváradon felállítandó fővámbivatal érdekében. Az értekezlet, mely a kereskedelmi és iparkamara helyiségében volt, elhatározta, hogy Lukács kereskedelmi minisztert küldöttségileg kéri meg kívánságuk teljesítésére. Egyúttal Tiszta Kálmánt, Nagyvárad képviselőjét is felkéri, hogy ügyüket támogassa.

— **Pályázatok.** Udvarhelymegye homoródi járásában állatorvosi áll. január 31-ig. A kérdi-vásárhelyi törvényszéknél III. oszt. telekkönyveszetői áll. 2 h. a. A felső-öri jbiróságnál végrehajtói áll. 4 n. a. A kormendi jbiróságnál irnoki áll. 22 n. a.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi „Philharmonia-egyesület” f. hó 19-én csütörtökön este 8 órakor énekpróbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. A próba a polgári fiúiskola disztermében tartatik meg.**

— **A gurahonczai önkéntes tűzoltó egylet** folyó hó 15-én tartotta meg rendezévi közgyűlést, melyről levelezőnk a következőket írja: Borsos Lajos egyleti elnök megnyitó beszéde után Markovits József egyleti jegyző felolvasta évi jelentését, s az egylet örömmel vette tudomásul, hogy vagyonság egy év alatt 570 frt 53 kr-ra szaporodott. Ezután követték a tisztikar lemondása, s az új tisztikar megválasztása. Megválasztott főparancsnoknak: Borsos Lajos. Alparancsnoknak: Öry Sándor. Szakaszparancsnoknak: Schwarcz Sámuel, Braun Odön. Jegyző, segédjegyző és pénztárnoknak Markovits József. Ellenőrnek Czucker Zsigmond. Egyleti orvosnak: Groza Constantin dr. Szertárnokoknak Vadász Lajos, Sztracha János. Szakaszvezetőknek Czuker Ferencz, Reeb Jakab. Felvételre új pártoló tag 2, új működőtág 9. A közgyűlés több, az egylet belső szervezeteire vonatkozó határozatokat után, délután 5 órakor véget ért. Ekkor azonban az áldomás-ívás vette kezdetét. Az egylet összes tagjai Neumann Sámuel gurahonczai nagyvendéglős vendéglőjébe vonultak be, hol egymást érő pohárköszöntők és határtalan jókedv mellett mulattak az éjjeli óráig, a midőn két nős tag jónak látta asztalt bontani s a murit a szombati bárra hagyni.

Mulatságok.

Farsangimaptár:

Január 21. Az új-aradi kereskedő ifjuság táncvigalma (Szőlő vendéglő).
Január 21. A kiesenő-erdőhegyi kassinó sártkörű táncestélye.
Január 21. A kurucsi olvasó-egylet táncvigalma.
Január 22. A szabók szakegyletének bálja (Nagy Lajos tancsterem).
Január 25. Filharmonikus hangverseny, társas estélyivel és táncszal (Fehér Kereszt).
Január 28. Az állami tanítónővendékek piknikje (Krispin-terem).
Január 29. Szerbek fényes bálja (Fehér Kereszt).
Január 31. Tiszti estély a várban (férfi estély).
Február 4. Hadászok táncestélye (Nagy Lajos).
Február 4. A szegénytanulókat segélyező egylet tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt).
Február 5. A könyvnyomdászok bálja (Fehér Kereszt).
Február 14. Tiszti estély a várban.
Márczius 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt).

Kérelem a jószivekhez.

Az aradi szegény tanulókat segélyező-egyesület városunk szegény és árva gyermekei nyomorának enyhítése céljából f. évi február hó 4-én tombolával egybekötött táncestélyt rendez.

A legmélyebb tisztelettel fordulunk Aradváros humanus közönségéhez, sziveskednék a február 4-én megtartandó tombolához tárgyakat küldeni.

Meg vagyunk győződve, hogy Arad nemeslelkű közönsége nem fog elfordulni az éhező és nyomorban levő szegény ártatlan gyermekek könyörgéseitől. A legesekelebb ajándékot is hálás köszönettel fogadjuk, mert minden egyes kegyes ajándék gyógyítóir az ártatlan gyermekek fájo sebeire.

Tisztelettel kérjük a nemesszívű gyermekbarátokat, sziveskednének tombolát tárgyakat Andrány Károlyné urnőhöz (Andrássy-tér), Boros Janka és Simon Karolin igazgatóknak (templom-utcai, marosparti leányiskolákba) elküldeni.

A könyörtületesség és a szeretet anyala kisérje ezen tiszteletteljes kérésünket.

Hauzer Károlyné,
e. yl. elnök.

Kovács Vincze,
egyl. titkár.

— **Szegény tanulók bálja.** A szegény tanulókat segélyező egyesület fényes báljára szóló meghívó, melyet csak vidékre küld a rendezőség, tegnap jelent meg nyomtatásban, a következő szöveggel:

Az aradi szegény-tanulókat segélyező egyesület az éhező, árva iskolás gyermekek javára Aradon, 1893. évi február hó 4-én, a „Fehér kereszt” szálloda nagytermében tombolával egybekötött táncmulatságot rendez, melyre N. N. urat tisztelettel meghívja Hauzer Károlyné, h. ezredesné, egyesületi elnök. Dr. Takácsy Sándor bál elnök, Heeger Ernő, egyesületi pénztáros, Kovács Vincze, egyesületi titkár. A bál-bizottság: Andrány Károlyné, Andrány Kálmán, öz. Antalfi Endréné, Avarffy Imréné, Br. Bánhidy Antalné, öz. Baross Sándorné, Bartha Jánosné, Biró Amália, Boros Janka, Battykai Adámné, Bogdán Virgíli, Cabdebó Gézáné, Csikós Alajosné, Deutsch Mórné, Erdődy Ignázné, Enyeter Lajosné, Fábian Lászlóné, Friebisz Miklósné, Fényes Kálmán, Gyulányi Rezsóné, Hász Sándorné, Herény-Pollák Helén, Heinrich Sándorné, Hoffbauer Sándorné, Kertai Edéné, Keresztes Gyuláné, Kristyóry Jánosné, Krausz Józsefné, Lamberger Lajosné, Lukácsy Lajosné, Lukács Gyuláné, Mayer Miksáné, Marschall Lajosné, Millig Józsefné, Müller Károlyné, Mülek Lajosné, Nagy Gyárfásné, Neumann Danielné, Örtutay Gyuláné, Oncu Miklósné, Páris Lajosné, Ploppu Györgyné, Purgly Jánosné, Reicher Károlyné, Réthy Viktorné, Robitsek Agostonné, Resenberg Károlyné, Rónay Jánosné, Sebuzster Henrikné, Schöpkesz Edéné, Sallai Bélané, Simai Edéné, Simon Karolin, Sármezey Manoné, Steinitzer Lujza, Szacsavay Bélané, Szontágh Gyuláné, Tiszti Lajosné, öz. Treytler Antalné, Vásárhelyi Lászlóné, Ifj. Vásárhelyi Gézáné, Virágh Lajosné, Vincze Miklósné, Vörös Vidorné, Walder Gyuláné, Wadowszky Gusztávné, öz. Zélyomi Ilona, Atzél Péter, Andrány Kálmán, Dr. Barabás Béla, Dr. Bácskay Béla, Br. Bánhidy Antal, Biró Albert, Dr. Baross Ferencz, Baross Zsiga, Dálnoky Nagy Lajos, Dániel Eedre, Dániel Dezső, Dr. Fényes Béla, Freibisz Miklós, Gebhart István, Horváth Mihály, Heinrich Sándor, Institóris Kálmán, Dr. Issekutz László, Isztray Géza, Jakabffy Dezső, Kabdebó Lajos, Kabdebó Sándor, Kabdebó Isván, Dr. Kell Lipót, Laczay Gyula, Lukácsy Lajos, Kövér Antal, Maffei Géza, Méray Horváth Károly, Dr. Meszlényi Antal, Dr. Mülek Lajos, Müller Károly, Natland Bertalan, Nagel Henrik, Dr. Páris Lajos, Dr. Parecz Gyula, Parecz György, Purgly János, Rausch Kálmán, Dr. Rosenberg Miksa, Dr. Schartner Sándor, Scherhag Ernő, Schweiger Adolf, Schenk Ferencz, Schäffer Adolf, Sármezey Manó, Salacz Dezső, Sallai Béla dr, Szacsavay Béla, Szilárd Győző, Szende Tivadar dr, Tagányi Sándor dr, Tenner J., Treytler A. dr, Tedeschi V., Urbán I., Urbán Péter, Vass Géza, Vásárhelyi László, Vásárhelyi Dezső, Vásárhelyi József, Varjassy Arpád, Vannay Gyula, Verner Miksa dr, Versár Gyula dr, Végh Aurél, Vizer Dezső. Belépti-jegyek ára: személyjegy 2 frt, — családjegy 5 frt, — karatjegy I. sor 3 frt. — II. sor 2 forint. felülírtéseket köszönettel fogad és hirdapilag elismer a bizottság. Kezdeté 8 órakor.

Színház.

A színház műsora:

Január 19. (Csütörtök) Fekről-fokra, énekes bohózat, Sziklay Kornél jutalomjátékánál.
Január 20. (Péntek) Sedoma pusztulása, Sudermann színműve, először.
Január 21. (Szombat) Sedoma pusztulása, másodszor.

— **Poirier ur veje ment az este, jó előadásban, ámbár néhol lassu, vontatott menetben. Vedress (Poirier) kitünően játszotta a gazdag posztógyarost és többször megtapostatta a házat. Harasathy Hermin (Cluioivelle) kedves közvetlenséggel alakította a férjét szerető, ékes kis menyecskét. Semló Góth, Szepesi stb. helyes játékkal járul**

tak a sikerhez. Közönség kevés, a színház pedig meglehetősen hideg volt.

— **Arad Amerikában.** A chicagói világkiállításán Aradváros is tekintélyes számban lesz képviselve — színészek dolgában. A Valentin és Sziklay János impresszáriók vezetése alatt álló magyar színtársulat az idő szerint 26 elsőrendű tagból áll, melyhez azonban még valószínűleg többen is fognak csatlakozni. A társulat kizárólag magyar népszínműveket fog színre hozni, melyekből ezideig a 12 legjobbat vették fel a repertoírra. A szerződést az aradi színtársulat tagjai közül ezideig aláírták: Hajdu István, jellem szerepekre, s a titkári teendőket véssére, Viola József népszínmű bariton szerepekre, Hajduné Kiss Berta, másodénekes szerepekre, Szepessy Gusztáv, kedélyes apa szerepekre, Sz. Németh József, komikus szerepekre; ugyancsak ő lesz a társulat egyik rendezője. A szereplők márczius 28-án tartoznak Budapestre lenni, hol április 4-éig próbáznak, s már május elsején megkezdik előadásukat az új világban. Pihenni fognak utközben Berlin és Hamburgban, honnan Londonon keresztül vitorláznak át Amerikába.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 18. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűn gyűzi:

Ülés végén Horváth Ádám a temesvári önkéntesek érdekében, kik a Kosuth-nóta éneklése miatt nem bocsájtattak tisztvi vizsgára; Bodai Vilmos a szegszárdi regale-ügyben; Vörös János pedig a belügyi levéltár nyilvánossá tétele érdekében interpellált.

A vitát holnap folytatják.

A délutáni ülések.

Budapest, január 18. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt tartották meg azt a konferenciát, melyet a képviselőház elnöke hívott össze a képviselőház tanácskozásainak a délutáni órákra leendő áthelyezése tárgyában megindított mozgalom ügyében. Az ideának, hogy az üléseket ezután délután tartásuk, ez a tanácskozás nem volt javára. A parlament színe-java vett részt a tanácskozásban, közülök: Tiszta Kálmán, Podmaniczky Frigyes br., Széll Kálmán, Apponyi Albert, Bokross Elek, Horánszky Nándor, Ugron Gábor, Helfy Ignác, Justh Gyula, stb. A többség a mellett nyilatkozott, hogy maradjunk régiben, ami ami viszonyainknak a legjobban megfelel. Ez ellenében a jobboldalról Széll Kálmán és Bokross Elek, továbbá a balról Helfy, Ugron szólottak.

A mérsékelt ellenzékiek egytől-egyig a mostani rend mellett foglaltak állást. E tanácskozás eredményéhez képest az egyes pártok ményéhez képest az eredményt memoranelé terjesztik, hogy azok alaposan megbeszéljék a dolgot.

Azonban már általános a meggyőződés, hogy a délutáni ülésezésből nem lesz semmi.

Tanárok kérése.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) Ismeretes dolog a tanároknak az a mozgalma, hogy a szőnyegre kerülő fizetésrendezésben méltányosabb elbánást sürgetnek. Mint tudva levő, Darányi Ignác, a szabadelvűpárt egyik oszlopos tagja, a ház tegnapi ülésén azt indítványozta, hogy a tanárok kérvényeit tegyék át a pénzügyi bizottsághoz, amely ezután fogja tárgyalni a fizetések rendezését s hogy a bizottság esetleg figyelembe ré-

szesithesse a tanárok ügyét. Darányi Ignácot megkérdeztem, hogy mely intencziók vezették őt ezen, a ház által immár elfogadott indítványa megtételénél. Darányi kérdésekre ekként nyilatkozott:

„Intenczióm egyéb nem volt, mint a jogos méltányosság, amely ilyen jelentékeny rendeltetésű testületet, mint a tanároké, megillet. A tanároknak panaszai vannak. Nem vitatom ezuttal, jogosok-e ezek a panaszok, vagy nem? Azt majd megmondják a maga helyén, a pénzügyi bizottságban. De tény, hogy a tanárok kérésének elbírálására első sorban a pénzügyi bizottságnak van joga és semmi esetre sem igazságos, hogy a tanárok kérvényével egyszerűen a kérvényi bizottság bányják el. Remélhetőleg a pénzügyi bizottság a kellő figyelemben fogja részesíteni a tanároknak szerintem méltányos kívánságát. De ha ezt az adott pénzügyi körülmények nem engednék meg, rajta leszünk, hogy legalább erkölcsileg szolgáltatassunk igazságot a tanári testületnek és kihagyjuk őket a rangosztályokból.”

Ennyit főbb vonásokban azokból, a miket Darányi mondott. Mivel pedig a szabadelvűpárt több tagja osztja Darányi Ignác nézetét, remélhető, hogy a tanárok ügye még jó fordulatot vesz. Mindenesetre ajánlatos volna, ha az ügy illetén stádiumában a tanárok megkönyékeznék a pénzügyi bizottság tagjait, a mivel ügyüknek nagyon jó szolgálatot tehetnének.

A havazás.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) A havazások miatt minden posta ki-maradt.

A kolera.

Budapest, január 18. (Saj. tud. távirata.) Ma a tegnapi kolerabetegek egyike meghalt, a létszám kilencz.

Izgalmas tanítóválasztás.

Székesfehérvár, jan. 18. (Saját tud. táv.) Acsa községben a tanítóválasztásnál az izgatott nép összeveszett, a csendőrök közbeléptek s két embert agyonlöttek.

Günther sikkasztása.

Győr, jan. 17. (Saját tud. távirata.) Günther sikkasztása a tüzoltóktól 7000, az evangélikusoktól 8000 forint, de lehet több is.

Véres választások.

Belgrád, január 18. (Saj. tudósítónk táv.) A választásoknál országszerte zavarások vannak. Dusanovácznál a nép a szolgabíró és a csendőroket agyonverte. Sabaczon szintén vérengzés történt.

A Panama-botrány.

Páris, január 18. (Saj. tudósítónk táv.) A Figaro szerint a Panama-pör befejezése után Carnot a kamarát feloszlatja.

Páris, január 18. (Saját tud. távirata.) Az államügyész az összes vádlottakat csalásért indítványozza elítélni.

Megszűnt kormányválság.

London, január 18. (Saj. tudósítónk táv.) Az egyiptomi kormányválság megszűnt. Fakhipoia helyett Riez pasát nevezik ki.

Sikkasztás.

Róma, január 18. (Saj. tudósítónk táv.) A nápolyi népbank római fiókjában harmadfél milliós sikkasztást fedeztek fel. A pénztárnokot elfogták, az igazgató megszökött.

Közgazdaság.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi január hó 17. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 42—43 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42—42.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 46—46.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 44.5—46 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 44—45.5 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 42.5—43.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 43—44 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 41—43 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogramm felüli súlyban) 42—43 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. súlyban) 41.5—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 39—41 krig. Sertés létszám: 1893. január hó 15-én volt készlet 92,666 darab. 1893. jan. 16-án felhajtattott: 584 darab. 1893. jan. 16-án elszállítottott 773 drb. 1893. jan. 17-én maradt készletben 92,477 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: kissé kelle-mesebb.

Szeszüzlet.

— Január 18. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.50, kicsinyben 51.— hordó nélkül, per 100 liter %, beérteve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. — Budapest, január 18. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.35—7.90
	tiszavidéki	"	7.45—8.15
	pestvidéki	"	7.40—8.10
	fehértmegyei	"	7.40—8.10
	bácskai	"	7.40—8.10
	észak-magyarországi	"	—
Rozs	—	lanyha	6.20—6.40
Árpa	takarmány	csend.	5.10—5.40
	égetni való	"	5.50—6.—
	sörfőzdei	"	6.20—7.40
Zab	—	lanyha	5.45—5.75
Tengeri	bánási	szilárd	4.80—4.65
	másnemű	"	4.55—4.60
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	lanyha	4.10—4.35
Szárazgabon határde	tavasza	szilárd	7.57—7.59
	junius 1894	"	7.42—7.44
	ősze	"	—
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—
	szept-október 1893	"	4.72—4.74
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. őszre	"	5.48—5.50
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	11.30—11.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. január 18.

Magyar aranyjárdék 1%	—
Magyar aranyjárdék 4%	114.60
Magyar papíjjárdék 5%	100.90
Magyar vasuti kölcsön	122.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szállodézmaváltási kötvény	—
Magyar nyereményorszájegy-kölcsön	149.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák járdék papírban	98.50
Osztrák járdék esüstben	98.25
Osztrák járdék aranyban	116.50
1860-iki államsorsjegyek	149.50
Osztrák-magyar bankrészvény	998.—
Magyar hitelbank-részvény	369.50
Osztrák hitelintézet-részvény	224.—
Esüst	—
Cs. és klr. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.56
Német birodalmi márka	59.20
London	120.50
30 márkás arany	11.84

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —
(1) Madzsar Gusztáv.

Olomszürke, viharverte hullámok kergettek egymást a ködben. Itt ott, mint tengeri szörnyek, fekete, hegyes sziklák merültek fel a végtelenbe folyó, zajgó, ingtag szürkeségből, hogy ismét gyorsan eltűnjének a tajtékzó habokban. Csak valami fekete, a vihar támadása alatt majd meghajló, majd ismét egyenesen felemelkedő, alkotmány tartotta magát a víz felett. Ez a „Columbia” árbocza volt, mely tíz órával ezelőtt az újfundlandi zátony egyik szikláján tönkre zúzta magát s most mintegy nyögve, segélyért könyörögve terjeszti karjait. Az a két sötét alak, vasrácsozatába fogózkodva két fiatal ember volt, szánalomra méltó maradékai az utolsó mentő csónaknak, mely a kapitány vezetése alatt emberekkel telve borult fel, miután már az első és második, épügy megteleve, a ködben és éjszakában eltűnt s bizonyára hasonló sorsra jutott. E két félig már megmerevedett embert egy hullám kapta hátára és a deszkákból és pallokból álló táblaalakú alkotmányra dobta, melyek az alsó árbocz kötélfonadékaire helyezve, a kosarat képezik.

Nem ismerték meg egymást a nagy sötétségben, a hullámok és vihar zajgása elfojtott minden hangot, minden kiáltást, csak azt érezték, hogy testök egymáshoz dörzsölődik. A halál közepett az élet érzete boldogsággal tölté el őket, szorosabban simultak egymáshoz és az ily esetekben ösztönyszerű szeretettel karolták át egymást.

A „Columbia” egy tengerelatti sziklába furta be magát. Nem volt valószínű, hogy melyikre súlyedjen, ha ugyan az árbocz daczolni bír a viharral, — akkor — akkor aztán nyugodtan fagyhatnak meg és halhatnak éhen. Ez a kínos gondolat gyötörte mindkettőjüket a végtelen éjszakai. Meg is ériették egymást, mert egyik a másik megmerevült kezét szorongatta, nedves testüket egymáshoz szorították s meleg lélegzetüket egymás arcába fújták. Ha pedig egy-egy hullám tört feléjük és az árbocz reszketve emelkedett ki a fagyos ködfátyóból, vadkiáltás lön hallható, kiáltás Istenhez és kezők félelemmel eltelve nyult a társ után, vajjon nem ragadták-e el a hullámok.

Egy kötélrészlet verdeste arcukat, rongyokban csüngött alá a vitorláról, utána kapkodtak és némán kötözték magukat egymáshoz az árboczon, hogy biztosabban érezzék magukat. Az egyik széles és magas, a másik kicsiny és karcu volt, érezték a tapogatásról. Egyikben mégis túllharogta a kisebbiknek éles hangja az elemek zaját.

— A legénységéből valój? — hangzottak a kérdező utolsó szavai.

— Gépész! — törte magát keresztül a felelő hangja.

— Van még remény?

— El vagyunk veszve! — hangzott a szó tömpán a társ ajkáról és mintegy bizonyítékul úgy meghajlott az árbocz, mint a vessző. A kosárud vasalása megtárgult s talán a vasgyűrűk egyike is megpattant, melyek a rudakat és a kosár prémjét összekötik, mert valami olyan érczes hang hallatszott.

A kisebbik megfogta a nagyobbiknak a kezét és görcsösen szorította meg. Mintha bucsuzni akart volna. A halálfélelme megfeszítette a megmerevült izmokat. Feje a szenvedő társ széles mellére hanyatlott.

— Bátorság, a nappal mindjárt itt van — mondá ez, mialatt a szerencsétlen szája felé nyult és a még egy kis maradékot tartalmazó pálinkás üveget fagyos ajkaihoz nyomá; az ajkak nem nyitak fel többé, a fogak görcsösen harapóztak egymásba.

Az utolsó élet is kialudt mellette. A teljes elhagyatottság borzalma remegtette meg. Megsíratta az ismeretlent, mint egyetlen legjobb barátját.

És ekkor lassanként elötűntek a hullámok szélei a sötétségből, fehér háruk fénylett köröskörül. Ismét használhatta egy érzékét, fegyverét — a szemet. A félelmes úr ismét alakot öltött, úgy látszott, mintha a hullámok magassága és támadásuk ereje csökkent volna; most

szelid völgyeket, hullámos emelkedéseket képezték s mint simulékony, óriás macskák sompolyogtak el alatta, legfeljebb hátukkal nedvesítve meg őt. Új remény éledt fel benne. A köd is felemelkedett, fehér szegélye, mely jobban-jobban teleszítta magát világossággal, mintegy keskeny nyíláson át szabadon láttatta a hullámzó felületet; gyöngéd, rózsás szín fogta körül — a reggel.

Az erős társára nézett, a kinek feje még mindig vállán nyugodott; érezte meleg lehelletét gyapotrúháján keresztül.

Emlékezett rá, hogy látta a fedélzeten ezt a gyöngéd, fekete szakállal körített arcot, bár a fakó halványság, az összekuszált, szemébe hulló haj és a mult éjjel félelme arcát eléltelenítették.

E kimerült látásánál kétszeresen érezte még megmaradt csodás erejét.

Feloldotta az önkéntes bilincseket, a melyek többé nem voltak szükségesek s lefektette társát a padlóra, az árboczfához támasztva, mely most már csak lassan ingott ide-oda; aztán megdörzsölte arcát és mellét pálinkával. Nehéz sóhajtással ébredt fel az elalélt és tekintete kérdőleg révedezett körül a végtelen síkon, míg végre fönn a tetőnél, hol a lobogó még vigan lengedezett, megpillent. Ekkor hevesen melléhez kapott, mintha keresne ott valamit s karjai keresztbe fonva maradtak mellén, mintha valamit tartani vagy elrejtetni akarnának.

— Térjen magához, — mondá az erősebb társ, — csak a legnagyobb akaraterő menthet meg bennünket, a legkisebb mulasztás halál.

— Megmenthet! Mi? ki menthet meg?

A szerencsétlen szeméi felcsillantak, ujjai bevajdóztak vigasztalójának karjába.

— Egy hajó — csolnak a partról — közel kell hozzá lennünk — minden lehetséges.

— Hajó! — csolnak! — part! Hol? Hol? Hirtelen felemelkedett, félve simulva az árboczhöz, lángoló tekintettel kémlelve a víz-sivatagot.

— Hol? Hol? — hangzott a jajgatás.

— Még nem látni, de jöhet — jöhet, barátom — vigasztaló a másik.

— Jöhet! Jöhet!

Ismét aggódva szorítá mindkét kezét a mellére.

— De nem fog jönni s nekünk itt kell... óh! ez borzasztó! borzasztó!

Fogai vaczogtak s nedves, lázas homlokán verejték gyöngyözött. Térdeire esett, lábait megtagadták a szolgálatot, összekulcsolta a kezét.

— Mentse meg, meg fogom jutalmazni, gazdag vagyok, higgye el, nekem — nem úgy rézek ki, de az vagyok. — Itt a mellényem alatt —

Hirtelen elhallgatott és félő, bizalmatlan tekintettel nézett társára.

Nagy küzdelem folyt le lelkében.

— Istenem, mit érek már velem, az öné, nem kell, hogy megöljön, az öné, minden — itt! — itt!

Kötött mellényén babrált.

— Ha megmentene — csak meg ne haljak — ó, csak most ne — most ne —

Atkarolta a férfi térdeit.

Ez gyapjusapkás fejét rázogatta és kutatólag nézett a vitzükörre. A köd még magasabbra emelkedett, mintha a nap egyes sugarai a köd és tenger között levő hasadékba tolakodnának.

Rózsaszínű sugarak táncoltak a hullámokon, a férfi fülelni kezdett, tojásdad láncolatban fekete sziklák húzódtak a messzeségbe és a fehér, csillogó párákon át sötét körvonalak csillámlottak. Ha szárazföld volna s ez a láncz oda vezetne! Gyakorlott uszó volt s a zátonyok pihenő helyül kínálkoztak.

Egymagannak talán sikerülne, teherrel semmiesetre. Mindenesetre a legvégső kísérlet, de nem lehet soká halasztani, ő is érzi, hogy ereje folyton fogy. Egy pillanatra sem gondolt ezen ember ígéreteire, mit törődött ő most a gazdagsággal, mikor most az életről volt szó!

— Itt van — itt van — vegye el mindet!

A kicsiny felszakította mellényét és reszkető kezekkel vett onnan ki egy átázott csomagot.

A másik megvető mozdulatot tett.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

r. I. (Gurahoncz). Kérjük, hogy tudósításait kissé gyorsabban sziveskedjék beküldeni, mert a maival megelőztek bennünket.

M. G. (Makó), Mindenben kívánsága szerint fogunk eljárni. A t. példányt megindítottuk. Üdvözlét!

Aradvárosi

Évadbérlet
108. szám.

színház.

Havibérlet
szünet.

Csütörtökön, 1893. évi január hó 19-én:

Stiglitz Eleonora urhölgy, Schreyer Harry, Heller Mór, Kanitzer Kálmán és Buja Sándor urak szives közreműködésével, valamint Schönthal Gyula ur szives hozzájárulásával

Sziklay Kornél jutalomjátékul

Fokról-Fokra.

Színmű 5 képben, énekkel. Irta: Müller Hugó. Zenéjét szerző: Roth J.

SZEMÉLYEK:

Stalheim gróf	Vedress.
Hitzig báró	Bónis.
Gempert	Szepesi.
Brösl	Viola.
Neuteufel, biztos	Hejdu.
Werner asszony	Follinuszné.
Mari, leánva	Haraszi H.
Lisette, Mari barátnője	Margó Z.
Reichberg Ernezt	Góth.
Stark Károly	Sziklay.
Brunner György, kocsis	Nvilasi.
Anna, szobaleány	Kézdý J.

A második képben előforduló hangverseny számai:

1. „Köszöntő dal” Sachs Gyulától, énekli: Stiglitz Eleonora urhölgy, zongorán kíséri: Schreyer Harry ur.
2. „Románca” Bara Izstótl, énekli: Heller Mór ur, zongorán kíséri: Kanitzer Kálmán ur.
3. Részlet „Pál és Virginia” operából, énekli: Buja Sándor ur, zongorán kíséri: Kanitzer Kálmán ur.

A zongorát Schönthal Gyula ur a jutalmazandó iránti sziveségből kölcsönözte.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy földszinten vagy első emeleten 7 frt — Páholy földszinten vagy első emeleten 4 frt 50 kr. — Kettős nagypáholy második emeleten 5 frt. — Páholy második emeleten 3 frt. — Támlásszék (földszinten) 1. és 2-ik sorban 1 frt 20 kr. — Támlásszék (földszinten) 3, 4, 5. és 6-ik sorban 1 frt. — Támlásszék (földszinten) 7, 8, 9, 10. és 11-ik sorban 80 kr. — Első emeleten 1-ső sorban 1 frt 20 kr. — Első emeleten 2. és 3-ik sorban 1 frt. — Első emeleten 4. és 5-ik sorban 70 kr. — Második emeleten 1-ső sorban 80 kr. — Második emeleten 2. és 3-ik sorban 60 kr. — Második emeleten 4. és 5-ik sorban 50 kr. — Harmadik emeleten 1-ső sor közepén 50 kr. — Harmadik emeleten közepén többi sor és oldalt minden sor 40 kr. — Karzatülés közepén 30 kr. — Karzatülés oldalt 20 kr.

Kezdeté 7 órakor.

Légtüneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Jan. 7	770.7	769.6	4.7	12.0
" 8	71.1	68.7	7.8	15.8
" 9	67.8	64.1	18.1	27.0
" 10	60.0	55.7	3.0	31.0
" 11	58.9	55.0	7.8	16.1
" 12	61.8	59.2	8.5	15.0
" 13	61.0	61.2	13.0	26.0

Hó és nap	Szél		Felhőzet általában	Észrevétel
	iránya	erőssége		
Jan. 7	EN.	3	félborult	este ködös
" 8	EK.	3	ködös	ködös, zuzmarás
" 9	EK.	2	derült	zuzmarás
" 10	K.	3	borult	este havas
" 11	DK.	5	félborult	—
" 12	EN.	4	félborult	2.5 napközb. havas
" 13	EN.	3	derült	reggel ködös

Pogay Lajos dr.

Idegenek névsora Aradon.

— Január 18. —

Fehér Kereszt szálloda: Kriegner György gyógyszerész, Budapest. Seidl N. igazgató, Gurahoncz Pauchliser V. igazgató, Gurahoncz Erkel Nándor műépítész, Elek Ródel F. mérnök, Csákova.

Vass szálloda: Auslauer Sándor birtokos, Berza. Bienenstock Jaka kereskedő, Butyin. Schwarz József bérlet, Temesvár. Schlichting Károly gyáros, Temesvár.

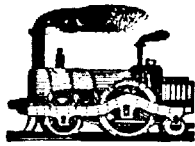
KIS LOTTO.

Brünni:

65, 63, 35, 74, 67.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról—Budapestre :

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Arad indul	11.18 délelőtt	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este é.
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érk.	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs d. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Bécs d. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.58 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	5.16 r.	—	2.44 du	Budapest ind.	8.50 r.	4.40 du	—	—
Győrök "	5.03 "	6.19 "	—	3.24 "	Predeál "	5.18 du	9.12 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	6.30 "	—	3.58 "	Brassó "	7.22 e.	4.30 r.	—	—
Radna "	5.52 "	6.48 "	—	3.50 "	Kolozsv. "	11.10 é.	8.20 "	—	—
Soborsin "	6.58 e.	8.07 d. e.	—	—	Tóvis "	3.04 "	1.39 du	—	—
M-Illye "	8.08 "	9.15 "	—	—	Gyulaférv. "	3.40 "	2.19 "	—	—
Déva "	8.52 "	9.54 "	—	—	Piski "	3.40 "	4.14 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.15 "	—	—	Déva "	3.58 "	4.30 "	—	—
Gyulaférv. érk.	11.22 "	11.38 "	—	—	M-Illye "	6.48 "	5.14 "	—	—
Tóvis "	11.58 "	12.38 du	—	—	Soborsin "	8.03 "	6.24 e.	—	—
Kolozsv. "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 d.	7.46 "	—	5.28 r.
Brassó "	8.00 r.	10.03 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	5.50 "
Predeál "	1.11 "	6.20 r.	—	—	Győrök "	10.11 "	8.08 "	—	6.20 "
Budapest "	9.18 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	10.48 "	8.40 éj.	—	7.20 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz indul	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alosil "	4.18 "	2.19 "
Ótvanes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu "	5.11 "	6.49 "	Borossebes-B. "	4.48 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.46 "	7.25 "	Kornyest-Berz "	4.59 "	3.06 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beél "	5.20 "	3.28 "
M.-Magyarád "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T.-Kurtakér "	6.58 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.56 "	4.10 "
Apatelek "	7.06 "	8.54 "	T.-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M.-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornyest-Berz "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Borossebes-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Ótvanes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Alosil "	8.46 "	10.43 "	Arad érk.	8.00 "	6.45 este
Gurahoncz érk.	9.03 "	11.00 "	B. Szepes "	1.20 d. u.	5.50 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat
Arad indul	5.30 reg.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.
Kurtics "	5.57 "	Ósi "	10.19 "
Békés-Csaba "	7.22 "	Less "	10.38 "
Gyula "	7.44 "	Csőffa "	10.54 "
Sarkad "	8.04 "	Szalonta "	11.19 "
Szalonta "	8.40 "	Sarkad "	11.53 "
Csőffa "	8.59 "	Gyula "	12.18 d. u.
Less "	9.17 "	Békés-Csaba "	2.13 "
Ósi "	9.35 "	Kurtica "	3.18 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	Arad érkezik	3.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.00 d. u.	6.10 reg.	Bécs á.v.t. ind.	9.00 este	9.15 d. e.	11.00 é.
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 re
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.38 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szöreg "	6.25 "	3.28 "	8.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	8.12 "
M-hegyes "	6.43 "	6.00 "	8.43 r.	K.-Zombor "	7.12 "	4.10 "	8.40 "
Cs.-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.53 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.43 "	Cs.-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K.-Zombor "	8.38 "	8.02 "	11.00 "	M-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szöreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érk.	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.45 d. u.	6.35 "	Arad érk.	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácsháza "	9.17 "	7.15 "	M.-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M.-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácsháza "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Nesze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.48 "
Budapest m. á. v. "	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

Uj-Szt.-Annáról—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. indul	9.50 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhogy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.26 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhogy "	6.02 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v. "	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat
Arad indul	5.58 e.	6.15 reg.	11.30 d. e.	Temesvár m.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 ste
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczilfalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németség "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németség "	9.17 "	3.0 "	10.07 "
Orczilfalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.3 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.5 "	10.55 "

Hamisítások ellen minta és védjegy által biztosítva.

SCHAUMANN GYULA

Stockerauban,
(a vidéki gyógyszerár tulajdonosának)
Emésztési por.

Schaumann Gyula gyomorsója naponta új kedvező eredményt mutat fel, úgy, hogy az utána való kérdezősködés joggal naponta fokozódik. Fájdalom, hogy a szédülés, mint mindenütt, úgy itt is, „Gyomorsó” cím alatt rossz készítményt hoz forgalomba, mely teljesen hatástalan és csak szerem sikerének és jó hírnevének rontására szolgál! Miért ezen lap tisztelt olvasóit van szerencsém figyelmeztetni, hogy a Schaumann-féle gyomorsó, mely minden gyomorbetegségben kitűnő hatású, valódi minőségben kapható a készítőnél, mezőgazdasági gyógyszerész Stockerauban, és Budapesten Török József gyógyszeráránál, király utca 12. szám. 2. 2-12

A t. cz. közönség kéri, hogy csak a valódi Schaumann Gy. által előállított gyomorsót kérje.

Egy doboz ára 75 kr.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszeráránál Aradon,
Asztalos Sándor-utca 1. sz. szám.

175660. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasút állomásai között egyrészt és Brody átm., Podwolozyzka átm., Granicza átm., ill. Szcakova átm., osztrák-országi határszéli állomások között másrészt 1892. évi szeptember hó 1-étől érvényes díjszabáshoz 1893. évi január hó 1-én az I. pótlék lépett hatályba, mely némely díjszabási és kezelési határozatok módosítását és sajtóhiba helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában, valamint a többi részes pályánál példányonként 20 kr-ért megszerezhetők.

Budapest, 1893. január 7-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes pályák nevében is.

2771. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Nyugot-német-osztrák-magyar vasúti kötelék.

A fentnevezett köteléki forgalom 1892. évi december hó 10-től érvényes II. rész 3. füzetéhez gabona, hüvelyesek és örleményekre nézve foglalt a) kivételes díjszabás díjtétel f. évi január hó 10-től kezdve maláta küldeményekre nézve is alkalmaztatnak.

Budapest, 1893. január hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
a többi részes vasutak nevében is.

1026 | 892. gazd. sz.

14 3-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gája külvárosban fekvő és a rét, kovács és szerb utcák által határolt 962 □-ölnyi üres házteleknek örök áron eladása iránt folyó évi január hó 30-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölnenkint 60 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

As árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők. Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

247 | 1893.

41 1-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter 83140 | 892. sz. a. a következő rendeletet adta ki:

A volt földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 1874. évi 9334. szám alatt kiadott szabályrendelet kiegészítésül a következőket rendeltem.

Hitelesíthetők fémből készült kizárólag folyadékok mérésére szolgáló 0-3 literes mérceék, melyeknek átmérője 58 mm., mélysége 114 mm., tehát e két méret úgy viszonylik egymáshoz, mint 1 : 1 : 97-hez vagy közel 1 : 2-höz — ha ezen mértékben az eltérés 2 mm.-nél, az irtartalom eltérése pedig $\frac{1}{200}$ -nál nem nagyobb és ha azok különben is az idézett 9334. számú szabályrendelet egyéb követelményeinek megfelelnek. Budapest, 1892. decz. 22-én. L u k á c s s. k.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Arad.

841 sz

38. 1-3

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy Arad állomárukiadási raktárában f. hó 23-án reggel 9 órakor a kézbesíthetetlen tárgyak és az utasok által visszahagyott és át nem vett talált tárgyak, árverés útján eladni fognak. Ilyenek, rum, bor, pálinka, varró és egyéb gépek, esernyő, botok, ruha nemű festék stb.

Ezen árverezésre a t. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Arad 1893. január havában.

Az üzletvezetőség.

153 | 893.

32 3-3

Hirdetés.

Arad sz. kir. város törvényhatósági területén létező lovak, kocsik és szekerek összeírása a nagym. kir. honvédelmi miniszt. 72392 | 892. sz. a. kelt rendeletével elrendeltetvén, figyelmeztetnek mindazon ló, kocsis és szekertulajdonosok, kik a belvárosban, Sarkad, Peryáva külvárosokban, az újtelepen és a Maros táján laknak, hogy lóálmányukat, kocsijaikat és szekereiket 1893. január hó 20-tól 30-ig terjedő idő alatt a hivatalos órákban Kádas Kálmán aljegyző hivatalos helyiségében (városház, az oldal kapubejárónál földszint jobbra) Gáj, Sága külvárosokban a Poltura városrészen és a külhatár. li tanyákon lakó ló, kocsis és szekertulajdonosok pedig figyelmeztetnek, hogy lóálmányukat, kocsijaikat és szekereiket a hivatalos órák alatt a Gáj külvárosi kapitányi hivatalban szintén 1893. január 20-tól—30-ig terjedő idő alatt bejelenteni annyival inkább kötelességüknek ismerjék, mert annak elmulasztása esetén, minden ló után 10 frtj terjedhető bírsággal fognak büntettni és lovaiknak utólagos bejelentésére fognak köteleztetni.

Aradon, 1893. január hó 7-én.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége

Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-ével életbe léptetett új vasúti üzletszabályzat 56. §-ának 3. pontja értelmében a t. cz. szállító közönség ezennel értesítetik, miszerint a m. kir. államvasutak és az általa kezelt helyi érdekű vasutak összes állomásain a gyors és teherárak felvételére és kiadására a hivatalos órák következőleg állapítottak meg:

Raktárak:

a) Április 1-től szeptember 30-ig reggeli 7 órától déli 12 óráig és délután 1 óra 30 perctől esti 6 óráig.

b) Október 1-étől márczius 31-ig reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 1 óra 30 perctől esti 6 óráig.

Pénztárak:

Télen nyáron egyaránt reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 2 órától este 6 óráig.

Jegyzet: Vasár- és ünnepnapokon teherárak felvétele és kiadása szünetel, míg „gyors” árak reggel 9 órától déli 12 óráig felvételnek és kiadatnak.

Az üzletvezetőség.

M. k. államvasutak Bpest jobbpárti ületvez.

1413 sz.

39 1-3.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzlet-szabályzat 61. §-a értelmében elárúsítandó kiválatlan szállítványok nyilvános elárverezése Budapest dunapart állomásunkon f. hó 19-én csütörtökön d. e. 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Budapest, 1893. Január hó 7-én.

Az üzletvezetőség.

180254. sz.

M. kir. Államvasutak.

Hirdetmény.

Rajna-vestfalia-osztrák-magyar kötelék.

Az 1892. évi február hó 1-től érvényes III. rész, 2. füzetben, illetve ennek 1892. évi decz. hó 1-től érvényes I. pótlékban foglalt és gabona, hüvelyes vetemények és örleményekre fennálló díjtételek folyó évi január hó 1-től kezdve maláta küldeményekre is alkalmaztatnak.

A m. kir. államvasutak, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

4254 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Mult év december hó 31-én közölt azon intézkedést, mely szerint a budapesti összes pályaudvarok egymásközi forgalmában az árú felvétel beszünttetett, f. hó 11-étől kezdődő hatállyal oda módosítjuk, hogy a helybeli pályaudvarok közt történő szállításból további intézkedésig még csak a Budapest nyugoti pályaudvarra szóló feladás záratik ki; míg a többi helybeli forgalom korlátozás alá nem esik. Budapest, 1893 január 10-én.

Az igazgatóság.

84 | 893.

32 3-3

Hirdetmény.

Tekintve, hogy a város területén egy veszett kutya kóborolt, annak folytán az 1888. évi VII. t. cz. foganatosítására kibocsájtott 40000 | 888. sz. magas miniszteri rendelet 188. §-a alapján az egész városterületen a kutyák kötve tartását, vagy szájkosárral ellátva poráron vezetését mult év december 30-ától f. évi február hó 7-ig terjedő 40 napra elrendelem.

Erről a lakosságot azzal értesitem, hogy a szájkosár nélkül elfogott kutyák, ha adójeggyel vannak is ellátva, ki nem adatnak, a gyeptéren megsemmisítettni és a tulajdonosok pénzbüntetéssel büntettni fognak.

Aradon, 1893. január hó 5-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

1020-1892 gazd. sz.

13 3-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a part-utcától a választó-utcaig terjedő védőtőlésnek 1893. évi janur hó 1-jétől egy vagy több évre kaszálól leandó bérbeadása iránt folyó évi január hó 30-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár évi 40 frtnyi hasznobér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi december 27-én tartott üléséből.

Lócs Rezső,
aljegyző.